

“พาณิชย์” โชว์วิสัยทัศน์บนเวทีสมัชชาใหญ่ WIPO ณ นครเจนีวา ประกาศทิศทางยกระดับระบบทรัพย์สินทางปัญญาไทยสู่มาตรฐานโลก

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 เวลา 10.00 น. ตามเวลาท้องถิ่นสมาพันธ์รัฐสวิส ดร.กิริฎา เภาพิจิตร ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งได้รับมอบหมายจากรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์) เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย เข้าร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO General Assembly) ครั้งที่ 68 ณ สำนักงานใหญ่ WIPO นครเจนีวา สมาพันธ์รัฐสวิส โดยมีหัวหน้าสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาและผู้แทนจากประเทศสมาชิก WIPO กว่า 194 ประเทศเข้าร่วม

ดร.กิริฎา เภาพิจิตร ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า การประชุมสมัชชาใหญ่องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO General Assembly: WIPO GA) เป็นการประชุมประจำปีของประเทศสมาชิกองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ปีนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 7 – 15 กรกฎาคม 2569 เพื่อกำหนดทิศทางและติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานภายใต้กรอบ WIPO รวมทั้งแลกเปลี่ยนพัฒนาการและประเด็นสำคัญด้านทรัพย์สินทางปัญญาในระดับระหว่างประเทศ โดยนายดาเรน ทัง ผู้อำนวยการใหญ่ WIPO ได้นำเสนอผลการดำเนินงานขององค์กรในภาพรวม ทิศทางเชิงยุทธศาสตร์และการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างประเทศ โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ อาทิ บทบาทของทรัพย์สินทางปัญญาในการขับเคลื่อนนวัตกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าของบริการระหว่างประเทศของ WIPO การสนับสนุนประเทศสมาชิกในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนทิศทางการดำเนินงานของ WIPO ในอนาคต

ในโอกาสนี้ กระทรวงพาณิชย์ในฐานะตัวแทนประเทศไทย ได้รับเกียรติให้ร่วมกล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุม WIPO GA โดย ดร.กิริฎา ได้กล่าวถึงความภาคภูมิใจในโอกาสแห่งประวัติศาสตร์ที่ WIPO ได้ทูลเกล้าฯ ถวายตำแหน่ง "ทูตด้านแฟชั่นและการออกแบบของ WIPO" (WIPO Ambassador for Fashion and Design) แต่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ซึ่งทรงดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นพระองค์แรกของโลก ด้วยพระองค์ทรงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและยกระดับช่างฝีมือในท้องถิ่นของไทยให้สามารถพัฒนาหัตถศิลป์ดั้งเดิมให้สอดรับกับการออกแบบสมัยใหม่ โดยยังคงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไว้อย่างงดงาม โดยบทบาทในระดับโลกครั้งนี้ พระองค์จะทรงสามารถแบ่งปันประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จแก่ประเทศสมาชิกอื่นๆ เพื่อยกระดับงานหัตถกรรมของชุมชนท้องถิ่นสู่เวทีโลก

ทั้งนี้ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงพาณิชย์ยังได้แสดงวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทย โดยเน้นย้ำว่าทรัพย์สินทางปัญญาไม่ได้เป็นเพียงสิทธิตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เติบโต พร้อมทั้งได้นำเสนอความมุ่งมั่นของไทยในการสร้างระบบนิเวศด้านทรัพย์สินทางปัญญาแห่งอนาคตเพื่อประโยชน์แก่ทุกภาคส่วน โดยดำเนินการตาม 3 แนวทางสำคัญแนวทางแรก คือการผลักดันระบบ IP Finance ของประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการ SME และสตาร์ทอัพ

สามารถใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกันในการเข้าถึงแหล่งทุน แนวทางที่สอง คือการเร่งเตรียมความพร้อมของไทยในการเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (Hague Agreement) และสนธิสัญญาว่าด้วยการแสดงและสิ่งบันเทิงเสียง (WPPT) เพื่อยกระดับการคุ้มครองนักออกแบบ ศิลปิน นักแสดง และนักดนตรีไทยในระดับสากล และประการที่สามคือการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เป็นเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชน โดยทำงานร่วมกับผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า GI ผ่านการสร้างแบรนด์ การปรับรูปแบบการนำเสนอสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การควบคุมคุณภาพมาตรฐานการผลิต และการเชื่อมโยงสินค้า GI สู่อุตสาหกรรมในประเทศและต่างประเทศ อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งโดยเฉลี่ยสินค้า GI ไทยที่ขึ้นทะเบียนแล้วจะสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น 2-5 เท่า

ด้าน นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวว่า การประชุม WIPO GA ในปีนี้ได้สะท้อนทิศทางร่วมของ WIPO และประเทศสมาชิกในหลายประเด็นสำคัญ อาทิ การค้าและการลงทุนในทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Assets) มีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเติบโตเร็วกว่าสินทรัพย์ที่จับต้องได้ (Tangible Assets) ถึง 3 เท่า โดยเห็นพ้องว่าทรัพย์สินทางปัญญาไม่ได้เป็นเพียงประเด็นด้านกฎหมายหรือเทคนิคเท่านั้น แต่เป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ SMEs ผ่านการสร้างแบรนด์ การออกแบบ และนวัตกรรม ขณะเดียวกันเทคโนโลยีใหม่ โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการคุ้มครองสิทธิ นอกจากนี้ ทุกประเทศยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบนิเวศทรัพย์สินทางปัญญา (IP Ecosystem) เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับเศรษฐกิจแห่งอนาคต ซึ่งล้วนเป็นทิศทางที่ประเทศไทยกำลังผลักดันเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ การประชุม WIPO GA ยังถือเป็นโอกาสสำคัญในการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานของคณะทำงานภายใต้กรอบ WIPO ทั้งในด้านลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการแสดงออกทางวัฒนธรรมดั้งเดิม เป็นต้น ตลอดจนทิศทางการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญและจะนำผลการหารือมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานโยบายและระบบบริการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และรองรับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมในอนาคต ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พร้อมเดินทางประสานความร่วมมือกับ WIPO และประเทศสมาชิกอย่างใกล้ชิด เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบนิเวศทรัพย์สินทางปัญญาที่สมดุลครอบคลุม เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการเติบโตทางเศรษฐกิจ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมกัน นางอรมน กล่าวทิ้งท้าย